

at jeg formener, at man ikke er berettiget til at tilsiige Folk, der i Grunden ingen Forpligtelse have paa sig til at møde som Klappere paa de kongelige Jagter i den nordlige Deel af Domainerne, ligesom jeg er i Besiddelse af en Dom i denne Henseende, der udviser og aldeles godtgjør, at man er gaaet nogle Fæstere og Arvefæstere noget for nær, Gaardmænd og Andre, og jeg skal derfor tillade mig til næste Gang, Sagen bliver behandlet, i denne Henseende, ved denne Paragraph og maaskee ved andre Paragrapher at stille Uendringsforslag.

Ordføreren: Jeg maa tillade mig at gjøre den ærede Landsthingsmand, som nu satte sig, opmærksom paa, at ved Udkastets § 15 er den Forpligtelse, som extraordinair paaalaa Vedkommende til Klappjagten, høvet, og altsaa vil formeentlig det Uendringsforslag, han bebudede, bortfalde. Hvad angaaer de ordinaire Klappjagtsdage, da ere disse betingede ved Contracter og kunne være Gjenstand for Afløsning, og altsaa er uden Tvivl alt det opnaaet ved Lovudkastet, som han bebudede at ville foreslaae.

Kirch: Ja, det er netop med Hensyn til den sidste Deel, at jeg vilde tillade mig saa oplysende som muligt at forklare, paa hvad Maade der efter min Formening er gaaet udenfor Loven med Hensyn til Tilsiigelse og Tjeneste i den Retning, og jeg vil tillade mig at stille et saadant Uendringsforslag, fordi jeg troer, at den lovgivende Myndighed, Legislaturen, allerbedst kunde afspørge de mange Processer, som rimeligviis for Fremtiden vilde blive en Følge af denne Paragraph, dersom den maatte vedblive at staae der.

Indenrigsministeren: Jeg vil blot tillade mig at bemærke, at forsaavidt den ærede Taler anførte, at de Privates Jagtret her i Landet maaskee var afledet af den ældre almindelige Kongelige Jagtret, da troer jeg ikke, at jeg har sagt, eller i alt Fald har jeg feilet meget, hvis jeg har sagt, at Kongen eller Kronen altid havde afhændet sin Jagtret som Gave. Ligefaa lidet som den har afhændet selve Godserne som Gave, skøndt den har afhændet mange Eiendomme fra Kronen, ligefaa

lidet har den i de fleste Tilfælde afhændet sin Jagtret som Gave. Det er bitterligt nok, at de fleste Transactioner, som foregik imellem Kronen og private Mænd her i Landet, vare Mageffister, og Kronens Forhold var virkelig ikke paa den Tid saaledes, at den kunde give Meget væk; hvad den overdrog til Private, blev næsten altid ordentlig betalt. Jeg vil blot berøre et Forhold, som maa være den ærede Landsthingsmand, der nu talte, meget nøie bekendt, og som ikke lettelig kan være gaaet af Nogens Minde, der tænker paa det Slot, hvorpaa vor Konge nu opholder sig, og hvilken værdifuld Eiendom der blev mageffistet for det. Det er bitterligt, at de Omsætninger, der fandt Sted imellem Kronen og Private i den Tid, da disse Forhold grundedes, paa ingen Maade vare Gaver fra Kronen, men af en aldeles privatretlig Charakter. Men, hvilken Oprindelsen end har været i de enkelte Tilfælde, — jeg nægter ikke, at man navnlig i den senere Tid, det vil sige efter Souverænitættens Indførelse, vistnok kan paavise, at der har fundet betydelige Gaver Sted til enkelte Mænd, — om ogsaa dette kan paavises, saa har dette dog ikke nogen Indflydelse paa Forholdenes almindelige Charakterer, der nu ere begrundede som almindelige Eiendomsforhold. Ved den nærgældende Jagtlov er Jagtretten begrundet som henhørende til Eiendomsretten, og den, som nu er i Besiddelse af den, vil i Reglen have erhvervet den paa en bebyrdende Maade, idet han enten har betalt derfor som for andre Eiendomsrettigheder, eller den er kommen til Afregning ved Overdragelse, ved Arv eller paa anden Maade. Naar man har fremført mod vore henfarne Konger, at de skulde have betragtet Bønderne paa deres Eiendomme som Dyr, og at det er ene og alene Bønderne, som det er at tilregne, at Landet er blevet opdyrket, da skulde man dog vistnok vogte sig meget for at fremsøre Sligt; det maa vel mindes, at fra Kronen er den Omhu udgaaet, der er blevet baaret for Bondestanden gjennem de senere Mennefsaldrer her i Landet, og at Bondestanden vistnok har Kongen Meget at takke for, om der end i en ældre Tid kan paavises en eller anden haard Behandling imod Bønderne, Noget, hvori Kronens Ithandhavere vistnok